

Ještě k zadávání veřejných zakázek I.*

Karel Marek**

V únoru letošního roku byl vydán nový zákon č. 40/2004 Sb. nazvaný Veřejné zakázky.

Dřívější zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek (který byl zákonem č. 40/2004 Sb. zrušen) nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1995. Tento zákon byl dvanáctkrát novelizován.

První novela, provedená zákonem č. 148/1996 Sb. byla účinná dne 1. července 1996 a rozšířila okruh zakázek, na které se zákon o zadávání veřejných zakázek po novele nevztahoval, např. na nákup, údržbu a obnovu majetku České republiky v zahraničí, zakázky zastupitelských úřadů České republiky v zahraničí, nákupy státních hmotných rezerv konaných na komoditních burzách. První novela se též snažila o zpřesnění některých pojmů. Tato úprava také mj. zvýšila limity, rozhodně pro stanovení způsobu zadání veřejné zakázky.

Další novela byla provedena zákonem č. 93/1998 Sb. a byla účinná 30. dubna 1998. Podmínkou pro stanovení kvalifikačního předpokladu uchazečů bylo určeno i řádné placení pojistného na veřejné zdravotní pojištění a na sociální zabezpečení a řádné placení příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Dále byl mj. novelizován i postup při prokazování kvalifikačních předpokladů.

Navazující novela – provedená zákonem č. 28/2000 Sb. – nabyla účinnosti 1. června 2000. Touto novelou se zejména navázalo na směrnici Rady ES č. 93/38 o koordinaci zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v sektorech vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací.

Novely pak měly svoje pokračování zákonem č. 256/2000 Sb., o státním zemědělském intervenčním fondu a zákonem č. 39/2001 Sb., kterým se měnil zákon č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, a o změně některých dalších zákonů.

Návazná novela, provedená zákonem č. 142/2001 Sb. zúžila okruh zadavatelů o provozovatele veřejných telekomunikačních sítí a provozovatele telekomunikačních služeb.

Díleční novely byly pak provedeny zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, zákonem č. 211/2002 Sb., kterým se též měnil zákon o dluhopisech č. 530/1990 Sb. a zákon č. 214/1992 Sb., o burze cenných papírů a zákonem č. 278/2002 Sb., který omezil možnost zadávání veřejných zakázek z „volné ruky“ na základě rozhodnutí vlády.

Navazovaly pak novely provedené zákony č. 278/2002 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 424/2002 Sb. a č. 517/2002 Sb.

Podle výše uvedených předpisů se postupovalo u zakázek zadávaných před účinností nového zákona č. 40/2004 Sb. Existuje zde přitom pochopitelně značná řada případů, kdy se smlouvy – jako důsledek postupu podle zákona č. 199/1994 Sb. ve znění novel – uzavřely a v současnosti se realizují (a budou se provádět ještě i v návazném období).

Přitom podle nového zákona č. 40/2004 Sb. (dále jen též nový zákon), o veřejných zakázkách se zadávání veřejných zakázek, řízení o přezkoumání úkonů zadavatele orgánem dohledu a řízení o uložení sankce zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dokončí podle dosavadních právních předpisů, tj. podle zákona č. 199/1994 Sb. ve znění výše uvedených novel. To je stanoveno v první větě ustanovení § 109 nového zákona. Obdobně se postupuje i v řízení o přezkoumání úkonů zadavatele orgánem dohledu nebo v řízení o uložení sankce, které na zadávání veřejných zakázek podle první věty § 109 nového zákona navazují.

Dosavadní úprava jistě sehrála kladnou úlohu při nakládání s veřejnými prostředky určenými pro nákup předmětů veřejných zakázek, i když byla provázena i problémy a nevyházela zásadně z „evropských zadávacích směrnic“, ale vycházela z tzv. „modelového zákona“ o zadávání zboží, staveb a služeb přijatého Komisí Spojených národů pro mezinárodní obchodní právo.

Protože se však dnem 1. 5. 2004 stáváme plnoprávním členem EU, musíme mít právní úpravu zadávání veřejných zakázek plně harmonizovanou s právem ES.

* Navazujeme a vycházíme ze MAREK, K.: K zákonu č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách, Právní rádce, v tisku; Marek, K.: Veřejné zakázky, Justičná revue, předáno redakci.

** Doc. JUDr. Karel Marek, CSc., Katedra obchodního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity, Brno

Proto jsme přijali nový zákon o zadávání veřejných zakázek.

Nový zákon upravuje v souladu s právem Evropských společenství¹

- okruh právnických a fyzických osob, které jsou povinny zadávat veřejné zakázky podle tohoto zákona,
- postup při zadávání veřejných zakázek,
- druhy zadávacích řízení,
- veřejnou soutěž o návrh,
- dohled nad zadáváním veřejných zakázek.

V dnešním příspěvku chceme poskytnout základní sdělení o nové právní úpravě. Nový zákon č. 40/2004 Sb. se člení do osmi částí (112 paragrafů) a má 3 přílohy. Části první Obecná ustanovení se postupně věnuje předmětu úpravy, působnosti zákona, základním pojmům, způsobům určení předpokládané ceny předmětu veřejné zakázky a postupu zadavatele při zadávání veřejných zakázek.

Druhá část upravuje podmínky použití zadávacího řízení, předběžné oznámení a kvalifikaci dodavatelů. Zadávací řízení je ve třetí části zákona vč. zahájení zadávacího řízení, zadávací dokumentace a technické specifikace nabídek, hodnotící komise a posuzování nabídek, hodnocení nabídek a ukončení zadávacího řízení.

Ustanovení o veřejné soutěži o návrh je v části čtvrté. Pátá a šestá část obsahuje ustanovení o seznamu kvalifikovaných dodavatelů a společná ustanovení. Společná ustanovení řeší informační systém o zadávání veřejných zakázek a uveřejňování údajů a informací o veřejných zakázkách, zvýhodnění některých uchazečů nebo zájemců v zadávacím řízení, námítky a jejich přezkoumání zadavatelem, některé důsledky porušení zákona a právní úkony v zadávacích řízeních. Zákon ústí do ustanovení o dohledu nad zadáváním veřejných zakázek a přechodných a závěrečných ustanovení.

Přílohy č. 1 a č. 2 zákona tvoří seznam služeb nevyžadujících povinnost uveřejňovat zadávací říze-

ní v Úředním věstníku Evropských společenství a seznam služeb vyžadujících tuto povinnost. Příloha č. 3 je nadepsána „Dodávky zboží pro zadavatele z resortu Ministerstva obrany členěné podle nomenklatury Harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží (HS)“.

Působnost zákona je obecně vymezena stanoveným okruhem osob a předpokládanou cenou předmětu zakázky. Je stanoveno, na které osoby se působnost zákona vztahuje, na které osoby se nevztahuje, a na které osoby se vztahuje pouze ve vymezeném rozsahu.

Podle tohoto zákona – viz § 2 odst. 1 – postupují tyto zadavatelé veřejných zakázek:

a) veřejný zadavatel, kterým je

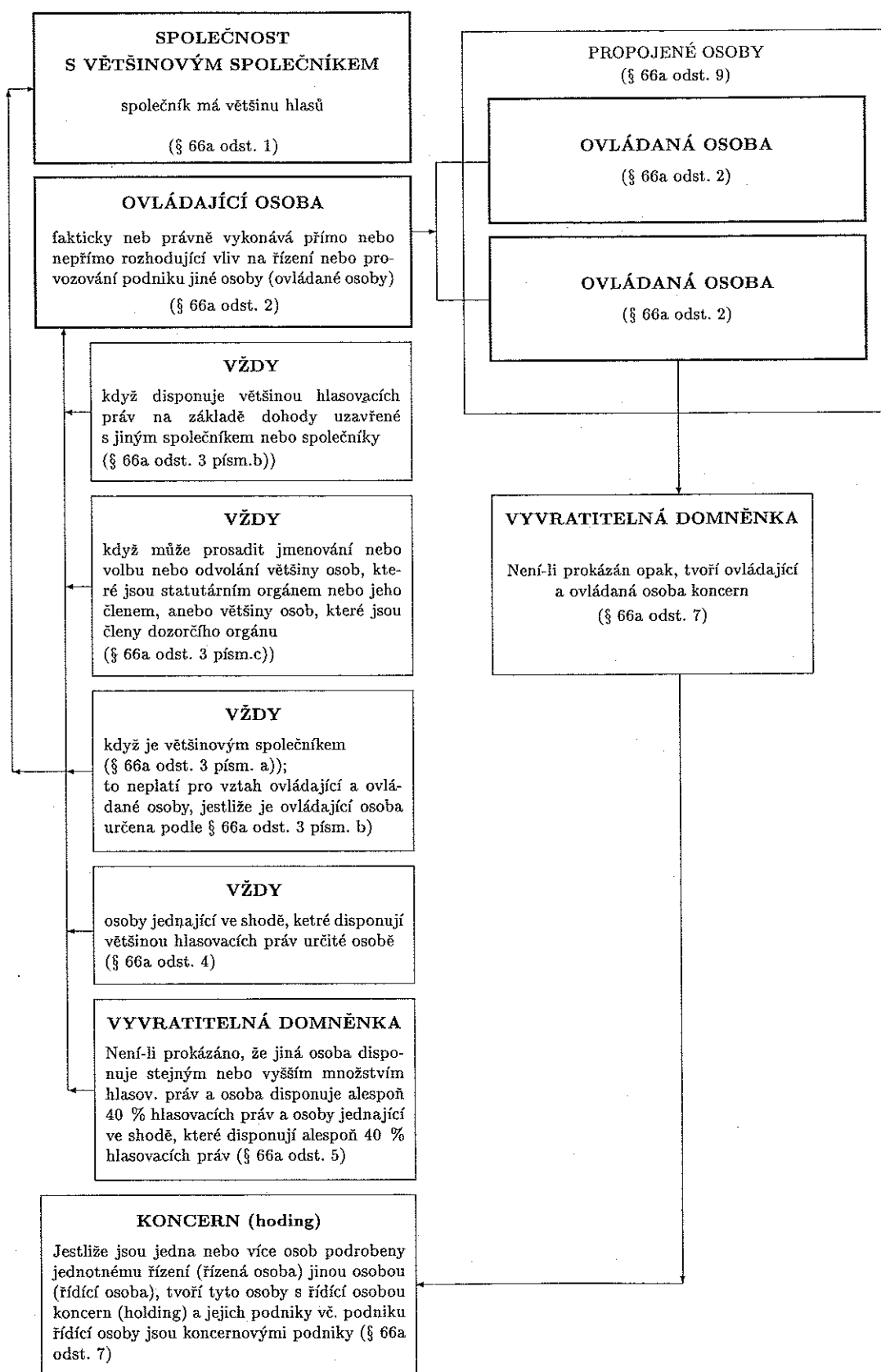
1. Česká republika,
2. státní příspěvková organizace,
3. územní samosprávný celek a v případě hlavního města Prahy a statutárních měst též městský obvod nebo městská část, a jimi řízené a zřizované příspěvkové organizace,
4. Fond národního majetku České republiky, Pozemkový fond České republiky, státní fond, Česká národní banka, Český rozhlas, Česká televize, Česká konsolidační agentura, zdravotní pojišťovna, dobrovolný svazek obcí a jiná právní osoba, pokud byla zřízena zákonem nebo na základě zákona za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a je financována převážně veřejnými zadavateli, nebo je veřejnými zadavateli řízena nebo veřejní zadavatelé jmenují více než polovinu členů v jejím správním, řídicím nebo kontrolním orgánu,

b) jiná právní osoba nebo fyzická osoba, zadávali zakázku na dodávky, služby nebo stavební práce, která je z více než 50 % financována veřejným zadavatelem (§ 2 odst. 1 písm. b) nebo

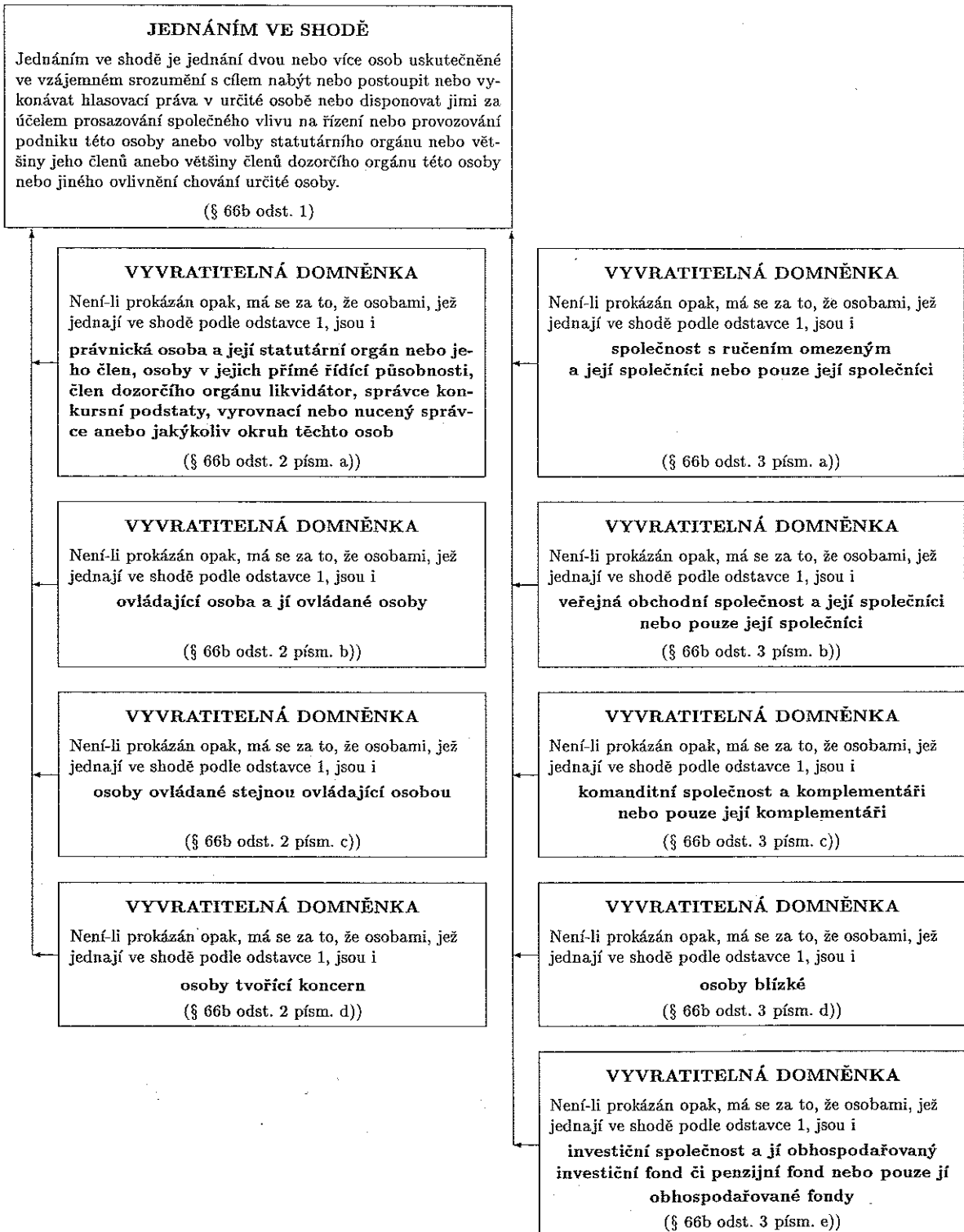
¹ Směrnice Rady 71/304/EHS ze dne 26. července 1971 o odstranění omezení volného pohybu služeb, pokud jde o veřejné zakázky nastavební práce a zadávání veřejných zakázek na práce podnikatelům jednajícím prostřednictvím zastoupení či poboček. Směrnice Rady 89/665/EHS ze dne 21. prosince 1989 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přezkumného řízení při zadávání veřejných zakázek na dodávky a veřejných zakázek na stavební práce. Směrnice Rady 92/13/EHS ze dne 25. února 1992 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se použití předpisů Společenství o postupech při zadávání veřejných zakázek v oblasti vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací.

Směrnice Rady 92/50/EHS ze dne 18. června 1992 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na služby. Směrnice Rady 93/36/EHS ze dne 14. června 1993 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na dodávky. Směrnice Rady 93/37/EHS ze dne 14. června 1993 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek na stavební práce. Směrnice Rady 93/38/EHS ze dne 14. června 1993 o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek v oblastech vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, ve znění směrnice Rady 98/4/ES a směrnice Komise 2001/78/ES. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/52/ES ze dne 13. října 1997, kterou se mění směrnice 92/50/EHS, 93/36/EHS a 93/37/EHS, které koordinují postupy při zadávání veřejných zakázek na služby, dodávky a stavební práce. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/4/ES ze dne 16. února 1998, kterou se mění směrnice 93/38/EHS o koordinaci postupů při zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací. Směrnice Komise 2001/78/ES ze dne 13. září 2001, kterou se mění příloha IV směrnice Rady 93/36/EHS, přílohy IV, V a VI směrnice Rady 93/37/EHS, přílohy III a IV směrnice Rady 92/50/EHS ve znění směrnice 97/52/ES, a přílohy XII až XV, XVII a XVIII směrnice Rady 93/38/EHS ve znění směrnice 98/4/ES.

Podnikatelská seskupení podle § 66a obchodního zákoníku

JEDNÁNÍ VE SHODĚ

- c) podnikatel, jestliže je ovládán veřejným zadavatelem (poznámka pod čarou odkazuje přitom na § 66a obchodního zákoníku), nebo jehož podnikání je podmíněno udělením oprávnění, které mu poskytuje zvláštní nebo výhradní práva, a vykonává některou z činností uvedených v § 3 – tzv. sektorový, síťový či odvětvový dodavatel.

Podle zákona je pak přidruženou osobou osoba (viz § 17h), vůči které je zadavatel ovládající osobou nebo vůči níž je zadavatel osobou ovládanou podle zvláštního právního předpisu, nebo, která společně se zadavatelem je osobou řízenou jinou osobou (poznámka pod čarou zákona odkazuje přitom na § 66a obchodního zákoníku). S pojmem přidružená osoba zákon pracuje a používá ho k vymezení zakázek, na něž se zákon vztahuje, resp. nevztahuje (viz § 5 odst. 1 písm. b/). Pro přehled uvádíme schéma Podnikatelské seskupení.

V rámci právní úpravy podnikatelských seskupení pak § 66a odst. 4 obchodního zákoníku stanoví, že osoby jednající ve shodě, které společně disponují většinou hlasovacích práv na určité osobě, jsou vždy ovládajícími osobami. Jednání ve shodě podle úpravy § 66b obchodního zákoníku vyjádříme rovněž schématicky.

Z obou předcházejících schémat jsou přitom zřejmé vzájemné odkazy ustanovení § 66a a § 66b obchodního zákoníku.

Zadavatelem může být společně i několik zadavatelů uvedených v písm. a) a b), mají-li svoje vzájemná práva a povinnosti a vztahy k třetím osobám smluvně upraveny – viz § 2 odst. 2.

Podle ustanovení § 3 odst. 1 pak zadavatel v odvětvích vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací zadává podle tohoto zákona pouze nadlimitní veřejné zakázky (§ 14), pokud

- a) poskytuje nebo provozuje pevné sítě určené k zásobování veřejnosti v souvislosti s výrobou, přepravou nebo distribucí
    1. pitné vody
    2. elektřiny
    3. plynu nebo tepla
  - b) zásobuje sítě uvedené v písmenu a) pitnou vodou, elektřinou, plynem nebo teplem
  - c) vykonává činnost, při které využívá geograficky vymezeného území za účelem
    1. průzkumu nebo těžby ropy, zemního plynu, uhlí nebo jiných pevných paliv, nebo
    2. poskytování letištních, přístavních a jiných terminálových zařízení leteckým dopravcům a dopravcům na vnitrozemských vodních cestách,
    3. provozuje sítě poskytující služby veřejnosti v oblasti železniční dopravy, automatizova-
- ných systémů, tramvají, trolejbusů, autobusů nebo lanovek
  4. poskytuje nebo provozuje kanalizaci pro veřejnou potřebu nebo provádí čištění nebo úpravu odpadních vod, pokud zároveň poskytuje nebo provozuje pevné sítě určené k zásobování veřejnosti v souvislosti s výrobou, přepravou nebo distribucí pitné vody nebo pokud tyto sítě zásobuje pitnou vodou,
  5. poskytuje telekomunikační služby nebo provozuje telekomunikační sítě
- Zákon zde ovšem stanoví výjimky z působnosti v § 3 odst. 2, 3, 4.
- Za činnost podle § 3 odst. 1 písm. a) a b) se u zadavatele uvedeného v § 2 odst. 1 písm. b) nepovažuje zásobování sítě, jestliže
- a) v případě pitné vody nebo elektřiny
    1. pitná voda nebo elektřina je vyráběna z důvodu nezbytnosti pro výkon činností, které nejsou uvedeny v odst. 1, a
    2. dodávky do veřejné sítě závisí pouze na vlastní spotřebě zadavatele a nepřesáhly 30 % průměru celkové výroby pitné vody nebo elektrické energie zadavatele za poslední 3 roky
  - b) v případě plynu nebo tepla
    1. výroba plynu nebo tepla je nevyhnutelným důsledkem výkonu činnosti, která není uvedena v odst. 1, a
    2. dodávka do veřejné sítě je určena pouze pro hospodářské využití takové výroby a nečiní více než 20 % průměrného obrátu zadavatele za poslední 3 roky.
- Za činnost podle § 3 odstavce 1 písm. d) se nepovažuje provozování veřejné autobusové dopravy, jestliže jiné osoby mohou poskytovat tyto služby na celém území státu nebo pouze ve vymezené oblasti za stejných podmínek.
- Tento zákon se nevztahuje na nákupy zadavatelů, kteří poskytují telekomunikační služby nebo provozují telekomunikační sítě v případě, že zvláštní právní předpis umožňuje poskytovat telekomunikační služby nebo provozovat telekomunikační sítě v efektivní soutěži.
- Pro okruh zadavatelů vymezený v ustanovení § 2 a § 3 jsou stanoveny další výjimky v ustanovení § 4 a 5.
- Ustanovení § 4 je taxativním výčtem. Zákon se nevztahuje na zadávání zakázek:
- § 4 odst. 1 písm. a) jsou-li za stanovených podmínek předmětem utajované skutečnosti nebo je to spojeno se zvláštními bezpečnostními opatře-

ními nebo to vyžaduje ochrana základních bezpečnostních zájmů státu

§ 4 odst. 1 písm. b) předmětem je stanovená výroba, koupě nebo oprava zbraní, zbraňových systémů, střeliva nebo dalšího vojenského materiálu

§ 4 odst. 1 písm. c) zadávání se řídí zvláštními procesními pravidly a je zadáváno v návaznosti na stanovené smlouvy, vztahující se k pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky nebo k vyslání ozbrojených sil na území jiných států

§ 4 odst. 1 písm. d) na jejich zadávání se vztahují pravidla daná zvláštními postupy mezinárodních organizací

§ 4 odst. 1 písm. e) jsou za stanovených podmínek zadávány v návaznosti na mezinárodní smlouvu uzavřenou mezi členským státem EU a jiným než členským státem EU nebo jinými než členskými státy EU, za účelem realizace nebo využití společného projektu

§ 4 odst. 1 písm. f) jde o služby, jejichž předmětem je výzkum a vývoj v případě, kdy jejich výsledky nevyužije výlučně zadavatel pro vlastní činnost a jestliže poskytovaná služba je zcela uhrazena zadavatelem

§ 4 odst. 1 písm. g) jde o poskytování finančních služeb spojených s vydáváním, prodejem, koupí nebo jiným převodem cenných papírů anebo s jinými finančními nástroji

§ 4 odst. 1 písm. h) jde o služby nebo dodávky poskytované a přijímané Českou národní bankou v souvislosti s výkonem její působnosti

§ 4 odst. 1 písm. i) jde o poskytování rozhodčích a smírcích služeb

§ 4 odst. 1 písm. j) jde o činnost nebo dílo na základě pracovní smlouvy, nebo služebního anebo obdobného poměru

§ 4 odst. 1 písm. k) předmět zakázky je hlavním předmětem podnikání státního podniku nebo předmětem činnosti příspěvkové organizace, které založil nebo zřídil v souladu se zákonem zadavatel uvedený v § 2 odst. 1 písm. a) bodech 1 a 3

§ 4 odst. 1 písm. l) jde o zakázku na služby zadávanou osobě, která je zadavatelem podle § 2 odst. 1 písm. a) na základě výhradního práva uděleného ze zákona nebo na základě zákona v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství

§ 4 odst. 1 písm. m) jejich předmětem je ustanovení znalce nebo tlumočnicka pro účely soudního, správního, rozhodčího nebo jiného obdobného řízení včetně přípravného řízení trestního

§ 4 odst. 1 písm. n) jsou zadávány podle akreditovaných postupů jednotlivých programů pomoci Evropských společenství v ČR

§ 4 odst. 1 písm. o) zakázka je zadávána na dodávky do státních hmotných rezerv,

§ 4 odst. 1 písm. p) jde o koupi, skladování a prodej zemědělských výrobků a potravin organizované Státním zemědělským intervenčním fondem

§ 4 odst. 1 písm. q) dodavatelem dodávek nebo služeb je Česká republika prostřednictvím Vězeňské služby ČR, jestliže zadavatelem je Česká republika

§ 4 odst. 2 písm. a) na podlimitní veřejné zakázky na dodávky nebo na služby přímo související s návštěvami ústavních činitelů jiných států a jimi zmocněných zástupců v ČR

§ 4 odst. 2 písm. b) na podlimitní veřejné zakázky jejichž zadavatelem jsou zpravodajské služby

Zákon se podle § 5 nevztahuje na zadavatele v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací u zakázek:

§ 5 odst. 1 a) *zadávaných za účelem*

1. výkonu činností podle § 3 v zahraničí, pokud nejde o využití sítí nebo území v Evropských společenstvích
2. dalšího prodeje nebo nájmu jiným osobám za předpokladu, že zadavatel nemá žádné zvláštní nebo výhradní oprávnění prodávat nebo pronajímat předmět takové veřejné zakázky a jiné osoby mají možnost předmět veřejné zakázky prodávat nebo pronajímat za stejných podmínek
3. nákupu vody, vykonává-li zadavatel činnost uvedenou v § 3 odst. 1 písm. a) bodu 1
4. nákupu energie nebo nákupu paliv určených pro výrobu energie, vykonává-li zadavatel činnost uvedenou v § 3 odst. 1 písm. a) bodech 2 a 3 nebo v § 3 odst. 1 písm. b)
5. nákupu podpůrných služeb podle zvláštního právního předpisu pro zajištění systémových služeb a nákupu elektrické energie pro krytí ztrát v přenosové soustavě, vykonává-li zadavatel činnost uvedenou v § 3 odst. 1 písm. a) bodu 2

§ 5 odst. 1 b) *na služby, které*

1. zadavatel zadává přidružené osobě [§ 17 písm. h)], nebo
2. zadává několik zadavatelů společně, mají-li svoje vzájemná práva a povinnosti a vztahy k třetím osobám smluvně upraveny, za účelem provedení činností podle § 3 jednomu z těchto zadavatelů nebo osobě, která je přidružena k jednomu z těchto zadavatelů, jestliže alespoň 80 % průměrného obrátu přidružené osoby za služby, dosaženého za předchozí 3 roky v Evropských společen-

stvích, pochází z poskytování takových služeb osobám, k nimž je přidružená. Jestliže stejné nebo podobné služby poskytuje více než jedna osoba přidružená k zadavateli, bere se v úvahu celkový obrát pocházející z poskytování služeb těchto osob.

§ 5 odst. 2

Tento zákon se nevztahuje rovněž na zadavatele v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a telekomunikací, jde-li o zakázky zadávané za jiným účelem, než je výkon činností uvedených v § 3.

Podle ustanovení § 5 odst. 3 se však odst. 2 nepoužije, jde-li o veřejnou zakázku

- a) zadávanou zadavatelem uvedeným v § 2 odst. 1 písm. a)
- b) která souvisí s projekty vodohospodářských staveb, zavlažováním nebo odvodňováním půdy, za předpokladu, že množství vody určené pro dodávky pitné vody představuje více než 20 % celkového množství vody dané k dispozici těmito projekty nebo zavlažovacími či odvodňovacími zařízeními, nebo
- c) která souvisí s čištěním nebo úpravou odpadních vod

Tam, kde se zákon na síťové zadavatele vztahuje, tam jsou povinni zadávat pouze nadlimitní zakázky.

Zákon o veřejných zakázkách upravuje tzv. veřejné zadavatele a tzv. sektorové, síťové, odvětvové zadavatele (a v tomto rámci i výrobce, dopravce, distributory pitné vody). Protože veřejní zadavatelé mají u veřejných zakázek bližší vztah k veřejným prostředkům než sektoroví zadavatelé, je úprava pro veřejné zadavatele přísnější.

Dojde-li k souběhu a osoba bude splňovat jak podmínky pro veřejného zadavatele, tak podmínky pro zadavatele sektorového, použijí se po našem soudu na tento subjekt ustanovení vztahující se na veřejného zadavatele. Společnost bude tedy zadávat nadlimitní i podlimitní zakázky.

Aby se jednalo o veřejnou zakázku, musí jít nejen o stanoveného zadavatele, ale předpo-

kládaná cena zakázky musí přesáhnout částku 2 mil. Kč. Způsoby určení předpokládané ceny předmětu zakázky jsou stanoveny zákonem v části první v hlavě druhé, a to v ustanoveních § 18, 19, 20, 21 obecně a pro dodávky, služby, stavební práce v ustanovení § 22 o zvláštním způsobu určení předpokládané ceny a v § 23 o předpokládané ceně předmětu veřejné zakázky u rámcových smluv.

Ustanovení § 6 odst. 2 a odst. 3 přitom určuje, že se veřejná zakázka uskutečňuje za úplatu na základě písemné smlouvy s jedním nebo více vybranými uchazeči nebo zájemci.

Zadavatel musí však i dodávky, služby nebo stavební práce, jejichž předpokládaná cena nepřesáhne limit 2 mil. Kč, zadat transparentním a nediskriminačním postupem za cenu obvyklou v místě plnění.

Na základě uvedeného lze říci, že i když obchodní zákoník pro některé smlouvy písemnou formu smluv nepředepisuje, pro uvedené smlouvy nelze jinou než písemnou formu smluv volit a přes odlišné znění § 272 obchodního zákoníku lze usuzovat, že to platí jak pro smlouvy, tak i pro jejich změny.

Současně lze usuzovat, že nebude-li smlouva úplatná, pak i když předmět zakázky přesáhne 2 mil. Kč, nepůjde o zakázku veřejnou. Přitom však tam, kde půjde o zakázku úplatnou, která 2 mil. Kč nepřesáhne, musí se (viz § 6 odst. 3) zadat transparentním a nediskriminačním postupem (za uvedenou obvyklou cenu), i když také nepůjde o veřejnou zakázku.

Jednou z „novinek“ nového zákona o veřejných zakázkách je rozšíření jeho působnosti, a to na podnikatele ovládané veřejným zadavatelem a právnické a fyzické osoby zadávající-li veřejnou zakázku na stavební práce, dodávky, služby nebo která je více než z poloviny financována veřejným zadavatelem. Tzn., že např. při splnění uvedených podmínek budou zadavateli veřejných zakázek i akciové společnosti, jejichž akcionáři jsou obce (města).

Pokud zadávají tzv. podlimitní zakázky, jsou však naopak z působnosti nového zákona vyloučeni zadavatelé, kteří poskytují telekomunikační služby nebo provozují telekomunikační sítě a zadavatelé v oblasti vodního hospodářství, energetiky a dopravy. Přitom nadlimitní veřejné zakázky, které jsou nově definovány, jsou zakázky, které jsou regulovány směrnicemi ES.

Tabulka vyjadřuje, kdy se bude jednat o nadlimitní veřejnou zakázku

PŘEDMĚT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	DODÁVKY A SLUŽBY	STAVEBNÍ PRÁCE
Zadavatelé uvedení v § 2 odst. 1 písm. a) zákona, v bodech 1 a 2 a pro ČR – Ministerstvo obrany pro zboží uvedené v příloze č. 3	130 000 EUR	5 000 000 EUR
Zadavatelé uvedení v § 2 odst. 1 písm. a), v bodech 3 a 4 a pro ČR – Ministerstvo obrany pro zboží neuvedené v příloze č. 3	200 000 EUR	5 000 000 EUR
Zadavatelé v odvětví vodního hospodářství, energetiky a dopravy vykonávající-li činnosti uvedené v § 3 odst. 1 písm. a) až e)	400 000 EUR	5 000 000 EUR
Zadavatelé v oblasti telekomunikací vykonávající-li činnosti uvedené v § 3 odst. 1 písm. f)	600 000 EUR	5 000 000 EUR

Jak je v tabulce zřejmé z údajů v části Předmět veřejné zakázky, převzatých z § 14 zákona, nepamatuje právní úprava na všechny zadavatele. Neupravené jsou např. situace, půjde-li o podnikatele ovládaného veřejným zadavatelem – územním samosprávným celkem.

Nadlimitní zakázky jsou v zákonu vymezeny výší finančních limitů uvedených v eurech.

V zákonu č. 199/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů, bylo možné zvýhodnění tuzemských uchazečů. To nyní již nebude přicházet v úvahu.

Při postupech podle zákona č. 199/1994 Sb. ve znění novel bylo zjištěno, že aby se zadavatelé vyhnuli stanoveným objemům pro zadávání veřejných zakázek, snažili se zákon obcházet a zakázky dělit, přestože se tomu dřívější právní úprava snažila bránit. Aby k těmto případům nedocházelo, je i v nové úpravě stanoveno pravidlo, že zadavatel nesmí rozdělit předmět veřejné zakázky, jestliže by tím došlo ke snížení jeho předpokládané ceny pod finanční limity stanovené pro jednotlivé druhy veřejných zakázek nebo pod cenu 2 mil. Kč.

Nadlimitní i podlimitní veřejné zakázky se budou zadávat stanovenými postupy. **Nadlimitní veřejné zakázky se musí zveřejnit ve věstníku ES.**

Zákon definuje pojmy **dodavatel**, **zájemce** a **uchazeč** a tyto pojmy dále používá ve svých ustanoveních.

Dodavatelem je právnická nebo fyzická osoba, která

- a) poskytuje služby,
- b) dodává zboží,
- c) provádí stavební práce.

Zájemcem se rozumí dodavatel,

- a) který podal ve stanovené době žádost o účast v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním, nebo
- b) kterého zadavatel vyzval k účasti v jednacím řízení bez uveřejnění.

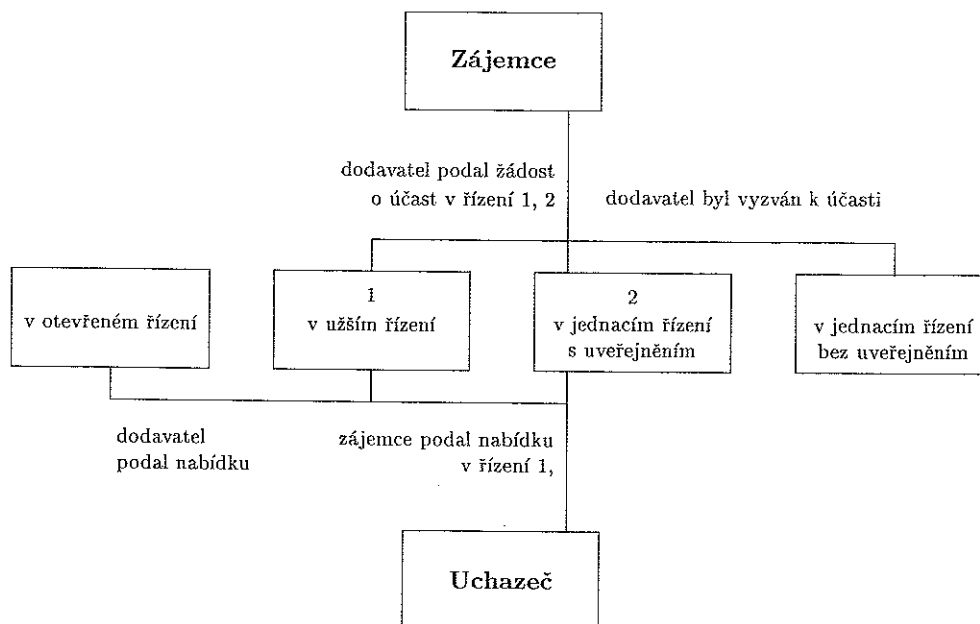
Uchazečem se rozumí

- a) dodavatel, který ve stanovené době podal nabídku v otevřeném řízení, nebo
- b) zájemce, který ve stanovené době podal nabídku v užším řízení nebo v jednacím řízení s uveřejněním.

Osvojení si těchto pojmů pomůže adresátům k realizaci zákonných ustanovení. Zákon totiž s těmito pojmy ve svých ustanoveních dále průběžně pracuje. Výše uvedené definování pojmů lze pro názornost i graficky znázornit.

K pojmům zájemce a uchazeče

Nový zákon zakázky člení na zakázky

- na dodávky,
- na služby,
- na stavební práce.

Veřejnou zakázkou na dodávky je veřejná zakázka, jejímž předmětem je koupě věcí movitých i nemovitých (dále jen „zboží“) včetně koupě zboží na splátky, nájmu zboží nebo nájmu zboží s právem následné koupě, a rovněž veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě dodání zboží také montáž a uvedení do provozu, pokud nejde o případ, kdy je cena služeb vyšší než předpokládaná cena dodání zboží. Výše uvedené ovšem znamená, že pokud půjde většinou o dodávku a z menší části o montáž, bude prováděna veřejná zakázka na dodávky, i když např. návazně se bude pak uzavírat obchodněprávní smlouva o dílo (nikoli kupní smlouva). Pokud by však šlo o montáž, ale o instalaci, byla by situace jiná.

Veřejnou zakázkou na služby je veřejná zakázka, jejímž předmětem není předmět veřejné zakázky na dodávky nebo veřejné zakázky na stavební práce.

Veřejnou zakázkou na služby je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě poskytnutí služeb rovněž

- dodání zboží, pokud je cena poskytovaných služeb vyšší než předpokládaná cena dodání zboží, nebo
- zakázka na stavební práce, pokud je cena posky-

tovaných služeb vyšší než předpokládaná cena stavebních prací.

Výčet služeb je uveden v přílohách č. 1 a 2 zákona a podle těchto příloh lze lišit služby na

- **uveřejňované** v Úředním věstníku Evropských společenství (ES)
- **neuveřejňované** v Úředním věstníku ES.

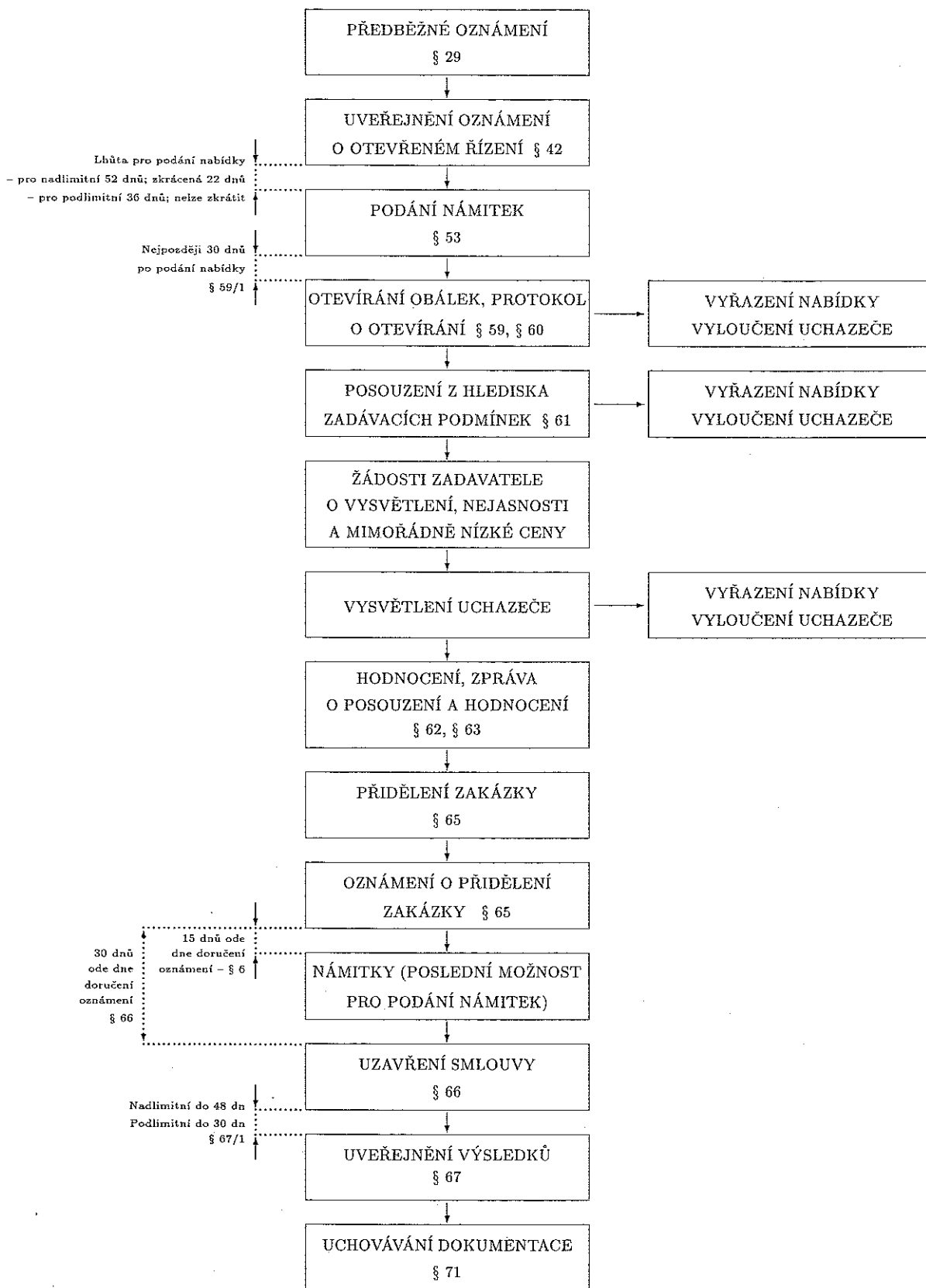
Veřejnou zakázkou na stavební práce je veřejná zakázka na provedení

- nové stavby,
- stavební změny dokončené stavby,
- udržovací práce na stavbě,
- odstranění stávající stavby, nebo
- jakýchkoli stavebních prací, které odpovídají požadavkům určeným zadavatelem, včetně stavebních prací pořizovaných s využitím zprostředkovatelských nebo podobných služeb poskytovaných zadavateli jinou osobou.

Stavebními pracemi se rozumějí rovněž montážní práce související s prováděním staveb a stavebních prací.

Veřejnou zakázkou na stavební práce je též veřejná zakázka, jejímž předmětem je kromě provedení stavebních prací rovněž projektová a inženýrská činnost, týkající se těchto prací.

Průběh otevřeného zadávacího řízení

Poznámka: Jsme si vědomí, že toto schéma (podobně jako schémata jiná) nemůže být zcela přesné a nemůže zachytit celou složitost vztahů. Může však přispět k základní orientaci.

Z výše uvedeného je zřejmé, že pro veřejné zakázky se používá tzv. princip těžiště, což značí, že u jednotlivých zakázek rozhoduje o druhu zakázky hodnotově převažující plnění. Např. je-li cena dodávek vyšší než cena montáže, jde o zakázku na dodávky. Vždy však je třeba následně uzavřít takovou smlouvu, která v obchodním (občanském) zákoníku koresponduje s příslušným předmětem plnění.

Zakázky budou zadávány

- v otevřeném zadávacím řízení,
- v užším zadávacím řízení,
- v jednacím řízení s uveřejněním,
- v jednacím řízení bez uveřejnění.